

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUSEHDOTUS ELINTARVIKEVALVONNASTA ANNETUN MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUKSEN (315/2021) MUUTTAMISESTA

TIIVISTELMÄ

Asetuksella muutettaisiin elintarvikevalvonnasta annettua maa- ja metsätalousministeriön asetusta (315/2021).

Lihantarkastusyhteenvetoa koskevaan 16 pykälään lisättäisiin riistan käsittelylaitoksessa toimivalle virkaeläinlääkärille velvoite toimittaa kuukausi- ja vuosiyhteenvedot lihantarkastuksesta Ruokavirastolle. Tällä hetkellä vastaava velvoite koskee teurastamossa toimivaa virkaeläinlääkäriä. Näin Ruokavirasto voisi kerätä nykyistä kattavammin tietoa lihantarkastuksesta.

Samalla selvennettäisiin elintarviketietojen toimittamispoikkeusta koskevan 7 pykälän sanamuotoa.

Asetus tulisi voimaan syksyllä 2022.

LAINSÄÄDÄNTÖ

Euroopan unionin lainsäädäntö

Elintarvikevalvonnasta säädetään virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2017/625 (virallista valvontaa koskeva asetus), jäljempänä *Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625*.

Eläinperäisten elintarvikkeiden virallisesta valvonnasta sekä viranomaisten pätevyysvaatimuksista säädetään lihantuotantoa koskevan virallisen valvonnan suorittamista sekä elävien simpukoiden tuotanto- ja uudelleensijoitusalueita koskevista erityissäännöistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 nojalla annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2019/624, jäljempänä *komission delegoitu asetus (EU) 2019/624*.

Eläinperäisten elintarvikkeiden virallisen valvonnan yksityiskohtaisista vaatimuksista, mukaan lukien lihantarkastus, säädetään ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan suorittamista koskevista yhdenmukaisista käytännön järjestelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 mukaisesti ja komission asetuksen (EY) N:o 2074/2005 muuttamisesta virallisen valvonnan osalta annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2019/627, jäljempänä *komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/627*.

Teurastamon ulkopuolella tehtäviin *ante mortem* -tarkastuksiin liittyvistä todistusmalleista säädetään komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2020/2235 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus-

ten (EU) 2016/429 ja (EU) 2017/625 soveltamissäännöistä siltä osin kuin on kyse eläinterveystodistusten malleista, virallisten todistusten malleista ja yhdistettyjen eläinterveys- ja virallisten todistusten malleista tiettyjen eläinten ja tavaroiden luokkien lähetysten unioniin tuloa ja unionin sisällä tapahtuvia siirtoja varten, tällaisia todistuksia koskevasta virallisesta sertifiointista sekä asetuksen (EY) N:o 599/2004, täytäntöönpanoasetusten (EU) N:o 636/2014 ja (EU) 2019/628, direktiivin 98/68/EY ja päätösten 2000/572/EY, 2003/779/EY ja 2007/240/EY kumoamisesta.

Kansallinen lainsäädäntö

Elintarvikelaissa (297/2021) säädetään elintarvikevalvonnasta kaikissa elintarvikkeiden tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa.

Elintarvikevalvonnasta annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (315/2021), jäljempänä *MMM:n elintarvikevalvonta-asetus*, säädetään itujen alkutuotantopaikkojen ja hyväksymistä edellyttävien elintarvikehuoneistojen hyväksymisestä sekä lihantarkastuksesta ja siihen liittyvästä valvonnasta. Asetuksella täydennetään komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/624 ja komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/627 säännöksiä ja sillä otetaan käyttöön edellä mainittujen asetusten mahdollistamat lihantarkastusta koskevat poikkeukset. Poikkeukset on notifioitu komission TRIS-järjestelmän mukaisesti komissiolle ja toisille jäsenvaltioille.

TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET

Asetusehdotuksen tavoitteena on lihantarkastustiedon kerääminen Ruokavirastoon nykyistä kattavammin. Tällä hetkellä lihantarkastustietoa kerätään teurastamoissa ja poroteurastamoissa teurastettavien eläinten osalta. Asetusehdotuksen avulla lihantarkastustietoa voitaisiin kerätä myös riistan käsittelylaitoksissa loppuun teurastettavien luonnonvaraisten riistaeläinten osalta.

Ruokavirasto vastaa lihantarkastuksesta teurastamoissa ja riistan käsittelylaitoksissa. Entistä kattavamman lihantarkastustiedon avulla Ruokavirasto voisi seurata ja arvioida nykyistä paremmin lihantarkastusta, lihantarkastuslöydöksiä, ruhojen koko- ja osahylkäysten sekä elinten hylkäysten määrää ja syitä.

Asetusehdotus lisäisi hieman riistan käsittelylaitoksissa toimivien virkaeläinlääkärien hallinnollista taakkaa, sillä uutena vaatimuksena heidän tulisi laatia kuukausi- ja vuosiyhteenvedot lihantarkastuksesta ja toimittaa ne Ruokavirastolle. Toisaalta virkaeläinlääkäreitä jo koskevat komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/627 39 artiklassa säädetyt virallisen valvonnan tulosten ilmoittamista koskevat toimenpiteet sekä MMM:n elintarvikevalvonta-asetuksen 15 pykälässä säädetyt virallisen valvonnan kirjaamista koskevat vaatimukset.

Asetusehdotus lisäisi hieman Ruokaviraston hallinnollista taakkaa, sillä vastaanotettavan ja käsiteltävän lihantarkastustiedon määrä lisääntyisi. Asetusehdotuksesta saatavan hyödyn arvioidaan kuitenkin olevan siitä aiheutuvaa taakkaa suurempi.

VALMISTELU

Asetusehdotus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä yhteistyössä Ruokaviraston ja Lapin aluehallintoviraston kanssa. Asetusehdotus on kansallisella lausuntokierroksella 6.7.-31.8.2022. Lausuntoa pyydetään seuraavilta tahoilta: Aluehallintovirastot, Elintarviketeollisuusliitto ry, Eläinlääkärihygienikkojen yhdistys ry, Eläinten Terveys ETT ry, Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan elintarvikehygienian ja ympäristöterveyden osasto, Kuluttajat Konsumenterna

ry, Lihakeskusliitto ry, Luomuliitto ry, Luonnonvarakeskus, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry, Paliskuntain yhdistys, Päivittäistavarakauppayhdistys ry, Ruokavirasto, Saamelaiskäräjät, Sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL, Suomen Elintarviketyöläisten liitto SEL ry, Suomen Eläinlääkäriliitto SELL ry, Suomen Kala-kauppiasliitto, Suomen Kani- ja jyrjäliitto ry, Suomen Kunnaneläinlääkäriliitto ry, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Metsästäjäliitto, Suomen riistakeskus, Suomen Siipikarjaliitto ry, Suomen Sisävesiammattikalastajat ry, Suomen Tarkastuseläinlääkäriyhdistys ry, Suomen Teurastamoyrittäjät ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f., Terveysten ja hyvinvoinnin laitos, Tuotantohyönteiset ry ja Ympäristöterveyden Asiantuntijat ry.

VOIMAANTULO

Asetus tulisi voimaan syksyllä 2022.

YKSITYISKOHTAINEN SISÄLTÖ

3 luku Lihantarkastus ja siihen liittyvät toimenpiteet

7 § Elintarvikeketjutietojen toimittamista koskeva poikkeus

Pykälässä säädetään elintarvikeketjutietojen toimittamista koskevasta kansallisesta poikkeuksesta. Elintarvikeketjutiedoilla tarkoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 853/2004 liitteen II III jaksossa määriteltyjä elintarvikeketjua koskevia tietoja, jotka lähetetään teurastamoon etukäteen tai virkaeläinlääkärin luvalla teuraseläinten mukana.

Elintarvikeketjutietojen toimittamista koskeva kansallinen poikkeus on se, että alkuperätilan yhteydessä olevassa pienteurastamossa toimiva virkaeläinlääkäri voi sallia kyseisellä alkuperätilalla kasvatettujen eläinten elintarvikeketjutietojen säilyttämisen alkuperätilalla. Elintarvikeketjutietoja ei siis tarvitse toimittaa pienteurastamoon. Poikkeus on ilmoitettu komission TRIS-järjestelmään numerolla 2011/304/FIN.

Tämä elintarvikeketjutietojen toimittamista koskeva poikkeus ei poista teurastamotoimijan velvollisuutta arvioida elintarvikeketjutiedot Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 853/2004 liitteen II III luvun edellyttämällä tavalla ja ilmoittaa poikkeavuuksista virkaeläinlääkärille.

Ante mortem -tarkastuksen tekevä virkaeläinlääkäri voi todentaa elintarvikeketjutiedot alkuperätilalla, ja jos hän havaitsee niissä *post mortem* -tarkastukseen tai lihan elintarvikekelpoisuuteen vaikuttavia seikkoja, hänen on ilmoitettava niistä *post mortem* -tarkastuksen tekevälle virkaeläinlääkärille.

Asetusehdotuksella selvennettäisiin pykälän sanamuotoa, mutta sen sisältö säilyisi ennallaan.

16 § Lihantarkastusyhteenveto

Pykälässä säädetään teurastamossa ja poroteurastamossa toimivan virkaeläinlääkärin velvollisuudesta laatia lihantarkastuksesta kuukausi- ja vuosiyhteenveto. Teurastamossa toimiva virkaeläinlääkäri toimittaa laatimansa yhteenvedet Ruokavirastolle. Poroteurastamossa toimiva virkaeläinlääkäri toimittaa laatimansa yhteenvedet aluehallintovirastolle, joka toimittaa vuosiyhteenveton Ruokavirastolle.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin riistan käsittelylaitoksessa toimivalle virkaeläinlääkärille vastaava velvoite laatia kuukausi- ja vuosiyhteenveto lihantarkastuksesta. Kuukausiyhteenveto tehtäisiin riistan

käsittelylaitoksen toimintakuukausilta. Yhteenvedot tulisi toimittaa Ruokavirastolle. Muutoksen seurauksena Ruokavirasto voisi kerätä nykyistä kattavammin tietoa lihantarkastuksesta.